

El llenguatge

L'abonament i l'adob

27/XI/1970

El català posseeix un reduït nombre de noms postverbals acabats en o: esguerro, esbarjo i potsar algun més. La majoria de postverbals, és a dir, de noms derivats de verbs sense l'ajuda de cap sufix, consisteixen en el radical del verb, sense cap addició, o bé amb l'augment d'una e (els del masculí) o d'una a (els del femení): embolic, enderroc, xiscle, dubte, conversa, esmena. Així, els nombrosos postverbals acabats en o que són més o menys habituals en el llenguatge col·loquial no són sinó castellanismes, formes que debem a la influència del castellà, que ha desenvolupat molt més que no pas el català aquest procediment d'obtenció de noms derivats de verbs. A alguns d'aquests castellanismes en o correspon postverbals catalans d'algun dels tres grups indicats: «gira», gir; «quinto», conte; «estreno», estrena. Però la gran majoria tenen les seves formes correctes corresponents en derivats obtinguts amb la intervenció del sufix ment: pagament, cobrament, enterrament, acomodament, embargament, repetiment, etc., en lloc de «pago», «cobro», etc. En alguns casos, és clar, el nom correcte és el postverbal d'un verb d'una altra família etimològica, com estalvi o atur, en lloc de «ahorro» i «paro», i fins i tot és un nom que no prové de cap verb, com veredicta, per «fallo».

No n'hi ha prou, doncs, de saber que hom pot prescindir d'un d'aquests barbarismes, que formen part del grup dels postverbals castellans en o, substituint-lo per la forma acabada en ment, fins i tot sabent que aquesta forma és realment existent, perquè es pot esdevenir que aquest barbarisme tingui dos o més sentits diferents, com és ara el cas de la forma «abono». Ara que és d'actualitat la campanya municipal que es proposa la netedat de la ciutat de Barcelona, hi ha qui proposa, en lletres de motlle, que la brutícia que deixen els gossos pel carrer en les seves passejades nocturnes vagi a parar als clocs dels arbres, perquè els serveixi d'«abonament». Vet aquí una idea singular! Cal dir, certament, abonament —en lloc de

«abono»— quan reclamem al banc el de l'import d'aquella remesa de lletres, o quan ens referim al d'un seguit de concerts, de funcions de teatre, etc. Però com a equivalent de fertilitzant, tenim el substantiu adob, que és el postverbal del verb adobar, formes tradicionalment usades pels nostres pagesos. Com és sabut, l'aparició dels fertilitzants químics originà la introducció de «abono», amb què s'establí, arbitràriament, la distinció entre aquesta i els naturals, designats amb la forma correcta i tradicional. No falta qui, desencertadament, defensi la utilitat d'aquesta distinció. I, en canvi, ara surt qui no distingeix entre un abonament al Festival Internacional de Música i un adob animal.

Albert Jané